

ВАШИНГТОН – САД ће подржати неопходне реформе и евроатлантске интеграције земаља западног Балкана, које су и снажни подстицаји за наставак реформи, мирно решавање спорова и регионалну сарадњу, оцењено је на Поткомитету за европске послове америчког Сената.

Помоћник државног секретара САД за европске и евроазијске послове Филип Гордон рекао је да је регион западног Балкана од кључног значаја за европску будућност и да је зато у средишту сталног и интензивног ангажовања администрације председника Барака Обаме.

Одсуство политичког компромиса у Босни, стабилизација Косова и спор Грчке и Македоније око имена и даље су изазови у региону, рекао је Гордон и истакао да ће америчка администрација наставити да у тесној сарадњи с европским партнерима ради на постизању дугорочног циља успешне интеграције региона у еворатлантску заједницу.

Помоћник америчког министра одбране за међунаордну безбедност Александер Вершбоу рекао је да је стабилна, демократска и економски напредна Србија важна за интеграцију Балкана у европску заједницу и да је Србија остварила велики напредак од смењивања режима Слободана Милошевића.

Он је навео да је власт под вођством председника Србије Бориса Тадића посвећана спровођењу реформи неопходних за улазак у ЕУ и хапшењу преосталих хашких бегунаца Ратка Младића и Горана Хацића.

"Ипак, ову охрабрујућу визију би могло омести стално фокусирање Београда на посебан део своје прошлости: Косово", рекао је Вершбоу и оценио да активна кампања Београда против независности Косова "прети да преокрене кретање ка регионалној стабилности и могла би потенцијално да ограничи амбиције Србије да уђе у ЕУ".

"Србија је на раскршћу - да ли ће се окренути европској будућности за коју каже да је жели или ће бити заглибљена у опсесију прошлоћу. Тренутно Београд покушава да уради обоје, што је позиција за коју верујемо да је неодржива", рекао је Вершбоу.

Гордон је рекао да је на Косову неопходно наставити процес децентрализације чиме ће бити постављене основе за просперитетну, демократску будућност свих његових грађана.

Он је позвао Србију да нађе начине за сарадњу на конкретним хуманитарним питањима на Косову која ће допринети добрим односима Срба и њихових суседа, укључујући подршку учешћу свих земаља западног Балкана на регионалним форумима.

САД поздрављају недавну заједничку иницијативу председника Србије и Хрватске, Бориса Тадића и Иве Јосиповића, за јачање сарадње две земље. "Надамо се да ће Србија наставити да улаже више напора у циљу стабилности на Балкану укључујући и Косово", рекао је Гордон.

Кад је реч о Босни, Гордон је рекао да политички лидери БиХ нису показали политичку вољу неопходну за даље спровођење реформи и да постизање компромиса и споразума, због предстојећих избора, представља још већи изазов. Он је, међутим, истакао да су САД решене да заједно са ЕУ наставе дијалог с политичарима у БиХ.

Грчко-македонски спор о имену кочи интеграцију Македоније у НАТО и ЕУ и представља потенцијалну претњу стабилности читавог региона. У интересу обе земље и читавог региона, лидери и у Македонији и у Грчкој сада морају да предузму смеле и одлучне потезе у решавању тог питања једном за свагда, казао је Гордон.

Подсећајући да су земље региона предузеле кораке ка интеграцији у НАТО, Гордон је рекао да су врата НАТО-а отворена за Србију и изразио наду да ће она имати активнију улогу у програму Партнерство за мир.

Вершбоу је оценио да се ситуација на западном Балкану "драматично променила у последње две деценије, од региона у сукобу до региона независних демократских држава које спорове решавају мирно и сарађују у суочавању с регионалним и глобалним изазовима".

Вершбоу је рекао да на западном Балкану и даље има изазова и навео да је ситуацију погоршала светска економска криза.

У БиХ међуетничке напетости и лоше функционисање владиних установа угрожавају напредак у евроатлантским интеграцијам, а политичко лидерство је мало тога урадило на "пробијању националистичких баријера" потребног за напредовање ка чланству у НАТО и ЕУ, рекао је Вершбоу.

Проглашење независности Косову је донело политичку и економску корист, али још треба радити на интеграцији свих косовских заједница и изградњи снажнијих, транспарентнијих и ефикаснијих институција, навео је Вершбоу.

Он је указао да је кључ за решавање проблема на Косову и у БиХ "обезбеђивање одговорног и посвећеног политичког лидерства" и да ће САД подржати напоре у тим земаљама, сарађујући с европским партнерима у непредовању региона и решавању преосталих изазова.

"Охрабрени смо што безбедносна ситуација на Косову наставља да се побољшава од проглашења независности, али док је безбедносна ситуација генерално мирна, морамо бити на опрезу због потенцијалних жаришта", рекао је Вершбоу додајући да је ситуација на северу Косова и даље напета.

Вершбоу је у закључку навео да су САД привржене стабилности западног Балкана и да су чланство у ЕУ и НАТО снажни подстицаји за наставак реформи, мирно решавање спорова и регионалну сарадњу.

Директор Балканског фонда за демократију Иван Вејвода рекао је да премда о питању Косову Београд и Приштина имају супротстављене позиције, постоји простор за напредовање ка оквирним решењима отворених питања.

"Прагматичан и конструктиван приступ који појачава и подупире позитивну домаћу и регионалну динамику јесте оно што је потребно у овом тренутку на западном Балкану", рекао је Вејвода.

Он је оценио да је остварен напредак у јачања демократских институција, демократске политичке културе, владавине права, транспарентности и борби против организованог криминала и корупције, али да и даље има још пуно тога да се уради у региону.

Све земље су, према његовим речима у процесу евроинтеграција, што значи да спроводе темељне реформе у кључним секторима друштва и да припремају своје економије за улазак на заједничко тржиште.

(Бета)